

Wstęp

Potrzeba napisania prezentowanej książki wynika z doświadczeń w zakresie praktyki kształcenia studentów oraz praktyki artystyczno-pedagogicznej, podczas której stosowałem metody oddziaływań arteterapeutycznych. U podstaw jej konstrukcji leży dążenie do przybliżenia – w najbardziej możliwym stopniu – teorii do praktyki i pomocy w samodzielnym rozwijaniu własnych zastosowań praktyki arteterapeutycznej w szeroko rozumianej edukacji i sztuce. W rozdziale pierwszym, definiując pojęcie arteterapii i określając jej istotę, zamieszczam także refleksje dotyczące rozumienia kreacji wizualnej w edukacji. Przedstawiam również autorską metodę warsztatu twórczego, znajdującą zastosowanie w arteterapii, prezentując poglądy na temat roli rozmowy w tej aktywności.

W drugim rozdziale podejmuję problematykę badań nad procesem arteterapeutycznym, w ujęciu i kontekstach niepodjęmowanych dotychczas w Polsce – badania prowadzone w obszarze tzw. medycznych zastosowań arteterapii odnoszą się do zupełnie innych jej aspektów. Zamieszczone studia badawcze obejmują przykłady różnorodnych rodzajów opisu koncepcji warsztatu oraz badań nad procesem i efektywnością działania warsztatowego.

Rozdział trzeci poświęcam problematyce jakości uniwersyteckiego kształcenia pedagogów, stanowi on wynik refleksji towarzyszących dwuletniemu doświadczeniu dydaktycznemu w prowadzeniu przedmiotu przygotowującego studentów do zastosowania arteterapii z użyciem kreacji plastycznej w praktyce pedagogicznej. Prezentuję w nim badania kompetencji studentów do prowadzenia działań arteterapeutycznych oraz ich oceny w zakresie zastosowanej metody kształcenia.

Intencją treści zawartych w rozdziale czwartym jest porządkowanie wiedzy o arteterapii, co powinno przyczynić się do kształtowania jakości potencjalnych propozycji działań podejmowanych przez studenta, wykładowcę i artystę, posługujących się arteterapią. Podjęmuję w nim próbę określenia kompetencji zawodowych arteterapeuty, omawiam także zasady projektowania działań arteterapeutycznych. Szczególnie ważne poznawczo jest określenie zasad

konstruowania scenariusza działań plastycznych o charakterze arteterapeutycznym.

Refleksje na temat relacji obrazu i słowa w działaniu arteterapeutycznym – jako czynników podmiotowego doświadczenia iluzyjności rzeczywistości w kontekście odczucia baśniowości – pomogą w rozumieniu istoty spotkań arteterapeutycznych, ujawnianej w werbalnych i wizualnych wypowiedziach uczestników.

Na końcu podjętych w rozdziale rozważań omawiam sposoby opisu i dokumentacji działań arteterapeutycznych, prezentując również ich przykłady.

Podręcznik przeznaczony jest głównie dla studentów pedagogiki i edukacji artystycznej, a także dla pedagogów oraz artystów zajmujących się teorią i praktyką arteterapii. Poglądowość zawartych w nim treści zapewnia materiał wizualny w postaci licznych fotografii zamieszczonych w książce oraz materiał filmowy na płycie DVD, ilustrujący działania plastyczne studentów w ramach przedmiotu „warsztaty terapii wizualnej”.

Eugeniusz Józefowski